

РЕЧНИК-ИНДЕКС НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИТЕ ВО ДЕЛОТО НА К. МИСИРКОВ „ЗА МАКЕДОНЦКИТЕ РАБОТИ“

А

авантура *ж.*
автокефален -нијот *ѝрид.*
автономен -мна, -мни *ѝрид.*
автономија -та *ж.*
авторитет -от, -и *м.*
агент -и *м.*
агентство -а *ср.*
агитација -та *ж.*
административен -вното *ѝрид.*
акт -ои *м.*
акустичен *ѝрид.*
амбасадер -и *м.*
амнастија *ж.*
ангажират (се) *свр., (несвр.)*
антагонизм *м.*
апетит *м.*
апостол/цки *ѝрид.*
апсурд *м.*
аргумент -и *м.*
аргументација -ји *ж.*
арена *ж.*
аријцки *ѝрид.*
аристократија -та *ж.*
армија *ж.*
арнаутин -ти, -ите *м.*

Архиепископ *м.*
Архиепископија -та *ж.*
архиепископија -та *ж.*
архијепископ *м.*
асимилирајќи *ѓл. ѝрил.*
аудиторија *ж.*

Б

банда -и *м.*
безрезултатен -тна *ѝрид.*
без резултатно *ѝрил.*
бјуджет -от *м.*
бугаризм *м.*
бугароман -и *м.*
бугарофоб *м.*

В

варвар -и *м. исѓор., ѝрен.*
варварцки *ѝрид.*
вариација -ији *ж.*
вест-Готи -ите *мн.*
вест-готцки -те *ѝрид.*
групират (се) *свр., несвр.*

грцизм -змот *м.*
 -губернатор:
 генерал-губернатор *м.*

Д

девиз *м.*
 декларација -ји *ж.*
 демон *м.*
 демонстративно *ѝрил.*
 деморализујуќи -те *ѓл. ѝрил.*
 дервент *м.*
 диалект -от, -ите *м.*
 дијалект -и *м.*
 диктуан -и *ѓл. ѝрид.*
 диктуват *несвр.*
 дипломат -и, -ите *м.*
 дипломатија -та *ж.*
 дипломатичен -чна, -чни *ѝрид.*
 дипломатически *ѝрид.*
 дипломатски -а, -ијо *ѝрид.*
 дипломација *ж.*
 директор -от *м.*
 документ -и *м.*
 друм -ишчата *м.*
 дуовно-национален -лно *ѝрид.*

Г/

Е

евангелие -то *ср.*

евол'уција *ж.*
 евол'уцијен -јна, -јно *ѝрид.*
 егоистичен -чна *ѝрид.*
 екзарх *м.*
 екзархија -та *ж.*
 екзархијски *ѝрид.*
 екзархист -и, -ите *м.*
 економија *ж.*
 економски -о *ѝрид.*
 економски -о, -ото *ѝрид.*
 економски *ѝрил.*
 експериментатор *м.*
 експлоа(а)тира *свр.,несвр.*
 експлуататорски -ата *ѝрид.*
 експлуатација -та *ж.*
 експлуатира *свр.,несвр.*
 експлуатират *свр.,несвр.*
 експлуатирајн'е -то *ср. ѓл. им.*
 експлуататорски -ата *ѝрид.*
 елемент -и *м.*
 емигрант -ите *м.*
 емиграција *ж.*
 енергичен -чна, -чни *ѝрид.*
 енциклопедија *ж.*
 епархија -ји *ж.*
 епоха *ж.*
 ера *ж.*
 естетичен -чни, -чните *ѝрид.*
 естетичност *ж.*
 етимологија -та *ж.*
 етимологијски *ѝрид.*
 етимологијско-фонетичен
 етнографија -та *ж.*
 етнографски -а, -о, -ата *ѝрид.*
 етнографски *ѝрил.*
 етнографско-политичен *ѝрид.*

Ж

журнал -от *м.*
 журналист -и *м.*
 журналистика *ж.*

З

заинтересуан -а, -ите *̄л. ̄прид.*
 заинтересуват се *̄л. свр.*
 згрупират се *̄л. свр.*

И

игнорирајн'е -то *ср. ̄л. им.*
 игнорират *свр., несвр.*
 идеа -и *ж.*
 идеал -и, -ите *м.*
 идеален -лна *̄прид.*
 идеализират *свр., несвр.*
 идеалист -и *м.*
 идеја -та, -јите *ж.*
 илустрација *ж.*
 ил'адо *ср.*
 ил'адогодишнина *ж.*
 ил'узија -та, -јите *ж.*
 ил'устрација *ж.*
 император *м.*
 императорцки -ото *̄прид.*
 империја *ж.*
 имперцки *̄прид.*
 индеферентизм *м.*

индиферентизм *м.*
 Индоевропејец -јци, -јците *м.*
 индоевропејцки *̄прид.*
 индоиранцки -а *̄прид.*
 инициатива -ата *ж.*
 инициатор -и *м.*
 иницијатива -та *ж.*
 инспектор -от *м.*
 инспекторство -то *ср.*
 инстинкт -и *м.*
 интелегентен -тна, -тни *̄прид.*
 интелегенција -та *ж.*
 интелектуален -лни *̄прид.*
 интелигентен -тни *̄прид.*
 интерес -от, -и, -ите *м.*
 интересен -сни *̄прид.*
 интересуат се *несвр.*
 интересуват (се) *несвр.*
 интерес *м.*
 интернационалист -и *м.*
 интригант -ите *м.*
 иронизирајн'е *ср. ̄л. им.*
 иронија *ж.*
 ироничен *̄прид.*
 иронја -и *ж.*
 историја -та *ж.*
 историјцки *̄прид.*
 историјцки -а, -ите *̄прид.*
 -историјцки:
     културно-историјцки
 историјцко-културен -и *̄прид.*
 историјцко-фонетичен *̄прид.*
 историк -ци *м.*
 историко-културен *̄прид.*
 историцки *̄прид.*
 исторјцки -те *̄прид.*

J

јануари *м.*
 језуит -ите *м.*
 јота *ж.*
 Јули *м.*

К

кандидат -и *м.*
 кандидатура *ж.*
 кандидат -и *м.*
 капитал *м.*
 капитулирајн'е *ср. љл. им.*
 капитулират *свр.,несвр.*
 каприз -и *м.*
 капризен -зно *џрид.*
 карта *ж.*
 каса -и *ж.*
 категорија -ји *ж.*
 категоријски *џрил.*
 категорично *џрил.*
 католик -ци, -ците *м.*
 католичество -то *ср.*
 клас -от, -ои *м.*
 класически -те *џрид.*
 клиент -и *м.*
 колонија *ж.*
 коментар -и *м.*
 коментарији *мн.*
 комитет -о, -от, -и, -ите *м.*
 -комитет: контр-комитет
 комитетски -те *џрид.*

компрометират *свр.,несвр.*
 компромис *м.*
 компромитират *свр.,несвр.*
 конкуренција -та *ж.*
 конкурират *свр.,несвр.*
 компенсација *ж.*
 констатираат *свр.,несвр.*
 консул -и, -ите *м.*
 консулство -а *ср.*
 контр-
 контр-комитет *м.*
 контра-возразуајн'е *ср. љл. им.*
 конференција ји, -та *ж.*
 конференција *ж.*
 конфликт -от *м.*
 концерт *м.*
 копираат *свр.,несвр.*
 кореспондент -от *м.*
 кореспонденција -та *ж.*
 косту(в)ат *несвр.*
 криза -ва *ж.*
 критика -та *ж.*
 критикуајки *љл. џрил.*
 критикуат *несвр.*
 критичен *џрид.*
 критично *џрил.*
 култивирајн'е *ср. љл. им.*
 култура -и *ж.*
 културен -нијот, -и(те) *џрид.*
 -културен
 културно *џрил.*
 културно-историјски -ка *џрид.*
 културно-национален *џрид.*

Л

лагер -и *м.*
 лексичен -чни *приод.*
 легален -лно *приод.*
 лингвист -и, -ите *м.*
 литература -та, -и *ж.*
 литературен -рна(та) *приод.*
 -литературен:
     научно-литературен
 логичен -чни *приод.*
 логично *приил.*
 лојален -лни *приод.*
 лотарија -ји *ж.*

Л' (= Љ) /

М

макар *сврзн.*
 максимум *приил.*
 македонизм -змите *м.*
 маневр -ври *м.*
 марш -еи *м.*
 маса *ж.*
 маска -та *ж.*
 материален -лна *приод.*
 материјал *м.*
 материјален -лна, -лни *приод.*
 материјално *приил.*
 мегали
 меморандум -и *м.*
 метаморфоза *ж.*

-механичен:

    политично-механичен
 механически *приил.*
 механично-политичен *приод.*
 милиарда -и *ж.*
 милион -и *м.*
 министер -три, -трите *м.*
 министер-президент *м.*
 министерство -то *ср.*
 министерцки *приод.*
 министр-председник *м.*
 министр-президент *м.*
 минута *ж.*
 мисија -та *ж.*
 мистификација *ж.*
 МИТИНГ -зи, -зите *м.*
 мода *ж.*
 момент *м.*
 монета *ж.*
 морален -лнијот, -лни *приод.*
 морално-религиозен *приод.*
 морфологичен -чни *приод.*
 мотив -ите *м.*
 музика *ж.*

Н

наивно *приил.*
 нација *ж.*
 научно-литературен-рни *приод.*
 национален -лна, -лни *приод.*
 -национален:
     дуовно-национален
     културно-национален

обшчо национален
 религиозно-национален
 национализам -змот *м.*
 националист -и *м.*
 национално македонски *ѝрид.*
 национално сепаратистичен
 национално-политичен *ѝрид.*
 национално-религиозен *ѝрид.*
 националност -а, -и *ж.*
 наџонален -лна, -лно *ѝрид.*
 наџоналност -и *ж.*
 национал'ен -л'ни *ѝрид.*
 не екзархист -и *м.*
 некултурен / не културен *ѝрид.*
 ненормален -лно *ѝрид.*
 нервен -вно *ѝрид.*
 нетактност *ж.*
 неутрален -лна, -лно *ѝрид.*
 неутралисат се *свр.*
 неутралност -а *ж.*
 не хуман -ни *ѝрид.*
 ноември *м.*

О

окупација -та *ж.* лат. *occupatio*
 окупационен -ционите *ѝрид.*
 окупирајн'е -то *ср. ѓл. им.*
 окупираат *свр., несвр.*
 орган -и, -ите *м.*
 организатор -и, -ите *м.*
 организаторцки -ата *ѝрид.*
 организација -та, -ји *ж.*
 организационен -оното *ѝрид.*
 организираат *свр., несвр.*

организам *м.*
 организуајн'е -то *ср. ѓл. им.*
 организуат *несвр.*
 организуват се *несвр.*
 орден -и *м.* лат.
 оригинален -лно, -лни *ѝрид.*
 оригиналност -а *ж.*
 ориентират се *свр., несвр.*
 ост *м.*
 ост готцки -те *ѝрид.*
 ост-Готи *мн.*
 офицер -и *м.*
 официален -лна, *ѝрид.*
 официално *ѝрил.*
 официјален -лни *ѝрид.*
 официјално *ѝрил.*
 официјален -лни, лнијо *ѝрид.*

П

пансијон -ионо *м.*
 панси(ј)он -о *м.*
 параграф *м.*
 паралел' *м.*
 парализуајн'е *ср. ѓл. им.*
 парализуат *несвр.*
 парализуваат *несвр.*
 парохиа -ии *ж.*
 партија -ји *ж.*
 пасаж -ите *м.*
 пасивен *ѝрид.*
 патриархија -та, хјата *ж.*
 патриархијцки -те *ѝрид.*
 пакост
 патриархист -и, -ите *м.*

патриархистки -те <i>йриод.</i>	-председник: министер-председ- ник
патрик <i>м.</i>	преса -та <i>ж.</i>
патриот -и, рјоти <i>м.</i>	престиж <i>м.</i>
патриотизм <i>м.</i>	претендент -и <i>м.</i>
патриотичен -чна, -чни <i>йриод.</i>	претендираат <i>несвр.</i>
патриотцки -ко, -кото <i>йриод.</i>	претензја -и <i>ж.</i>
патрјархист -ите <i>м.</i>	претенција -и, -ите <i>ж.</i>
период -а, -и, от <i>м.</i>	претенција -и <i>ж.</i>
периферија -та <i>ж.</i>	привилегија <i>ж.</i> -гји
периферијцки -те <i>йриод.</i>	привилигирано -а <i>џл. йриод.</i>
периферичен -чните <i>йриод.</i>	принцип -а, -и <i>м.</i>
персонал -о <i>м.</i>	провинциален -лни <i>йриод.</i>
пил'ул'а -та <i>ж.</i>	провинција -и <i>ж.</i>
план -ои, -оите <i>м.</i>	програма -та <i>ж.</i>
платонически -о <i>йриод.</i>	прогрес <i>м.</i>
поддиалект <i>м.</i>	проект -о, -от, -ите <i>м.</i>
поддијалект -и <i>м.</i>	прокламираат <i>свр.,несвр.</i>
позиција -и <i>ж.</i>	пропаганда -ата, -и, -ите <i>ж.</i>
покапризничит <i>свр.</i>	пропаганден -дно <i>йриод.</i>
политика <i>ж.</i>	пропагандирајн'е -то <i>ср. џл. им.</i>
политикан -и <i>м.</i>	пропагандиран -о <i>џл. йриод.</i>
политиканствуа <i>несвр.</i>	пропагандираат <i>свр.,несвр.</i>
политичен -чна, -чните <i>йриод.</i>	пропагандист -ите <i>м.</i>
-политичен	пропагандцки -а, -ите <i>йриод.</i>
политически -ијот, -ите <i>йриод.</i>	протест <i>м.</i>
политички <i>йриод.</i>	протестанство -то <i>ср.</i>
политично <i>йрил.</i>	протестира <i>свр.,несвр.</i>
политично-механичен <i>йриод.</i>	протестуат <i>несвр.</i>
поп -ои <i>м.</i>	проф. <i>скрай.</i>
попул'арност <i>ж.</i>	професор -и <i>м.</i>
попул'аризиран -о <i>џл. йриод.</i>	процент -ите <i>м.</i>
попул'аризираат <i>свр.,несвр.</i>	процес -от, два процеса <i>м.</i>
попул'арност <i>ж.</i>	псиолошки <i>йриод.</i>
Порта -та <i>ж.</i>	психологија -та <i>ж.</i>
портфејл' <i>м.</i>	-психолошки:
практичен -чно, -чните <i>йриод.</i>	

физиолошко-психолошки
публикуат *свр., несвр.*
пункт -ои *м.*

Р

рајон -и *м.*
раса *ж.*
реален -лна *йриод.*
револуција -та *ж.*
револуционен -она *йриод.*
револуционер -ите *м.*
револ'уција -та, -ји *ж.*
револ'уцијен -јна *йриод.*
револ'уционен -они *йриод.*
револ'уционер -и, -ите *м.*
редактор -и *м.*
режим *м.*
резиденција *ж.*
резјумира *свр., несвр.*
резол'уција -и, -ите *ж.*
резултат -от, -и, -ите *м.*
резултатно *йрил.*
резул'уција -и *ж.*
религија -та *ж.*
религиозен -зна, -зни *йриод.*
-религиозен:
    морално-религиозен
    национално-религиозен
религиозно-национален *йриод.*
религјозен -зни *йриод.*
религјозно-национален *йриод.*
реликва *ж.* (reliquium)
репресалији *мн.*
реферат -и *м.*

реформа -и, -ите *ж.*
реформаторцки -ите *йриод.*
реформирајн'е -то *ср. љл. им.*
рола -ите *ж.*
рол' *м.*
рол'а -та *ж.*
русофил -и *м.*
русофилство -то *ср.*
русофобски -ото *йриод.*
русофобство *ср.*

С

секретар *м.*
сепаратизм *м.*
сепаратист -и, -ите *м.*
сепаратистичен -чно *йриод.*
    национално сепаратисти-
    чен
сепаратист(ц)ки -о *йриод.*
септ. *скрайѝ.*
септември *м.*
сериозност -а *ж.*
серјозно *йрил.*
сигурен -рно *йриод.*
симпатија -јите *ж.*
систематичен -чна *йриод.*
сколија -та, -ји, -јите *ж.*
сколијцки -а, -ите *йриод.*
-сколијцки:
    црковно-сколијцки
словенофил'ство *ср.*
солидарен -рната *йриод.*
солидарност *ж.*
социализм -от *м.*

социалист -и м.
 социалистичен -чна *ѝриџ*.
 спекул'ативен *ѝриџ*.
 специален -лни, -лните *ѝриџ*.
 специално *ѝрил*.
 специјално *ѝрил*.
 србизм -зми, -змите м.
 србоман -и м.
 србоманен -анни *ѝриџ*.
 србоманствујук'и -ата *џл. ѝрил*.
 србофил м.
 србофилцки -а *ѝриџ*.
 стадиј -и м.
 стамба ж.
 стамбосуат *несвр.*
 статија -и, -ите ж. слов.
 стипендијант -и, -ите м.
 студент -и м.
 студентство *ср.*
 студентцки -о *ѝриџ*.
 субјективен -вни *ѝриџ*.
 суверенитет -от м.
 сфера -и, -ите ж.
 сформуирајн'е -то *џл. им.*
 сформуиран -и *џл. ѝриџ*.
 сцена ж.

Т

тактика ж.
 театро -то *ср.*
 телеграма -ите ж.
 телеграфируат *несвр.*
 тема ж.
 темел' -от м.

тенденција ж.
 тенденциозен -зни *ѝриџ*.
 теоретик -ци, -ците м.
 теорија -та, ји ж.
 теоријцки *ѝриџ*.
 територијален -лната *ѝриџ*.
 термин -и м.
 тип м.
 типичен -чно, -чни *ѝриџ*.
 титула -та, -ите ж.
 толерантен -тни *ѝриџ*.
 тост -ои м.
 традиција -ји ж.
 трактат м.
 трактуајн'е *ср. џл. им.*
 третирајн'е *ср. џл. им.*
 третират (се) *несвр.*
 трон м.

К' /

У /

утилитарен *ѝриџ*.

Ф

факт -о, -и, -ои м.
 фактически *ѝрил*.
 фактор м.
 фал'ш ж. *неизм.*
 фал'шив -а *ѝриџ*.

фамилен -л'но *ѝриџ*.
 фамилија -ји *ж*.
 фанариот -и *м*.
 фанариотцки -ото *ѝриџ*.
 фанатизм *м*.
 фантазер -и *м*.
 фантазија -јите *ж*.
 фантазиран -ата *џл. ѝриџ*.
 фантастичен -чни *ѝриџ*.
 Февруар *м*.
 Февруари *м*.
 февруарцки -ото -ите *ѝриџ*.
 физиолошки -о, -ото *ѝриџ*.
 физиолошко-психолошки -а
 физически -о *ѝриџ*.
 фијаско *ср*.
 филозоф -и *м*.
 филологијцки *ѝриџ*.
 фирма *ж*.
 флота -и *ж*.
 фокус -и *м*.
 фонетичен -чни, -чнијот *ѝриџ*.
 -фонетичен:
     етимологијцко-фонети-
     чен
     историјцко-фонетичен
 форма -и *ж*.
 формен -и *ѝриџ*.
 фраза -и *ж*.
 франк -ои *м*.
 фундамент *м*.

Х

характер -от *м*.
 характерен -рна, -рни *ѝриџ*.
 хондрокефалос *ѝриџ*.
 хуман -ни *ѝриџ*.

Ц

центр -от, -ои *м*.
 централен -лна, -лно, -ијо, -
     ите *ѝриџ*.
 централно *ѝрил*.
 церемонија *ж*.
 церемонит се *несвр*.
 цивилен -лни *ѝриџ*.
 циркул'ар -и *м*.
 црква -та, -и, -ите *ж*.
 црковен -вна, -вните *ѝриџ*.
 црковно-обштинцки *ѝриџ*.
 црковносколијцки -ките, *ѝриџ*.
 црковно-сколијцки -ките *ѝриџ*.

Ч /

Ш

шовинизм -змот *м*.
 шовинист -и *м*.
 шовинистичен -чна, -чни *ѝриџ*.
 шоссе -тата *ср*.
 шчаб *м*.

СКРАТЕНИЦИ

аор. – аорист

безл. – безлично

бр. – број

бр. им. – бројна именка

бр. прибл. – приближен број

бр. прид. – бројна придавка

бр. ред. – реден број

Вид. – Видете

гл. – глагол

гл. им. – глаголска именка

гл. пом. – помошен глагол

гл. прид. – глаголска придавка

гл. прил. – глаголски прилог

гл. форма – глаголска форма

дем. – деминутив

дем.,хип. – деминутивно–хипокористичен

ж. – именка од женски род

ж. неизм. – неизменлива именка од женски род

зам. – заменка, заменски

зам. какв.– каквотна заменка

зам. лич. – лична заменка

зам. показ. – показна заменка

зам. прид. – придавска заменка

зам. присв. – присвојна заменка

зоол. – зоологија, зоолошки

изв. – извик

им. – именка

истор. – историски

комп. – компаративен

лич.,безл. – личен, безличен глагол

м. – именка од машки род

мн. – множина, именка што има само множина

модал. – модален збор

неизм. – неизменлив

несвр. – глагол од несвршен вид
показ. – показен
полит. – политички термин
прав. – правен термин
предл. – предлог
през. – презиме
прен. – пренесено значење
прид. – придавка, придавски
прид. зам. – заменска придавка
прид. комп. – компаративна придавка
прид. присв. – присвојна придавка
прил. – прилог, прилошки
присв. – присвојна придавка
р. – род
свр. – глагол од свршен вид
свр.,несвр. – глагол од свршен и несвршен вид
сврзн. – сврзник
син. – синонимен збор
скрат. – скратеница
спрот. – спротивен по значење
ср. – именка од среден род
ср. неизм. – неизменлива именка од среден род
хип. – хипокористик
хрв. – хрватски јазик
чест. – честица
чест. праш. – прашална честица
член

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

В у ј а к л и ј а, М и л а н : *Лексикон сѝраних речи и израза*. У редакцији Д-р Светомира Ристића и Д-р Радомира Алексића. Просвета, Београд 1972.

Ф и л и п о в а - Б а њ р о в а, М. // Б о я д ж и е в, С. // М а ш а л о в а, Е л. // К о с т о в, К. (Отговорен редактор С т. И л ч е в) : *Речник на чуждиѝе думи в бѝлѝарскиѝа език*. Бѝлѝгарска академия на науките. Институт за бѝлѝгарски език. Издаелство на Бѝлѝгарската академия на науките, София 1982.

Т о д о р Д и м и т р о в с к и, Б л а г о ј а К о р у б и н, Т р а ј к о С т а м а т о с к и (под редакција на Б л а ж е К о н е с к и), *Речник на македонскиот јазик со српскохрватски толкувања во три тома (А–Н), (О–П), (Т–Ш)*, Скопје 1961–1966.

Д о м о в и ć, Џ е л и м и r // А n i ć, Ѓ i m e // К l a i ć, N i k o l a : *Rječnik stranih riječi. Tuđice, posuđenice, izrazi, kratice i fraze*. ИКР Еvро Веоград 2001.

И др. изданија.